

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl soudcem Tomášem Kocourkem v právní věci

žalobce **A. S.**, narozen x,
státní příslušnost Ukrajina,
byte X ,

zastoupen advokátkou Mgr. Lilianou Křístkovou,
se sídlem náměstí I. P. Pavlova 3, Praha,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 11. 2017, čj. OAM-536/ZA-ZA12-HA08-2017,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 11. 2017, čj. OAM-536/ZA-ZA12-HA08-2017, se zrušuje v části, v níž žalovaný rozhodl o neudělení doplňkové ochrany žalobci podle § 14a, § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a v tomto rozsahu se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Ve zbytku se žaloba zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce podanou žalobou napadá shora označené rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že v případě žalobce nebyly naplněny podmínky zákona o azylu pro udělení mezinárodní ochrany. Na základě provedeného dokazování nedospěl žalovaný k závěru, že by žalobce mohl v zemi původu pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu. Nepříznivá bezpečnostní situace v Doněcké a Luhanské oblasti se dotýká veškerého obyvatelstva bez ohledu na jejich rasu, národnost či politickou příslušnost, nejde tedy o důvod relevantní z hlediska možnosti udělení azylu. Samotná existence ozbrojeného konfliktu v zemi původu není důvodem pro udělení azylu. V období dvou nejintenzivnějších fází konfliktu, tedy bitvy o Ilovajsk a Debaltsevo, se žalobce nacházel v místě svého bydliště, nyní je situace již klidnější, jak plyne ze shromážděných zpráv o zemi původu. Žalobce odešel dle vlastního sdělení ze země původu kvůli společnému soužití se svojí matkou žijící na území České republiky, nikoliv z důvodu neuspokojivé situace v místě svého bydliště. Pod ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu nelze podřadit ani žalobcovu obavu z nástupu vojenské služby, neboť branná povinnost je zcela legitimní občanskou povinností. Navíc v souvislosti se stabilizací situace na východě Ukrajiny po uzavření tzv. minských dohod nebyla v letech 2016 ani 2017 vyhlášena žádná další mobilizace a podle ukrajinských představitelů se o ní nadále neuvažuje. Ve vztahu k tzv. humanitárnímu azylu dle § 14 zákona o azylu se žalovaný zabýval žalobcovou sociální a ekonomickou situací a přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu. Neshledal přitom žádné skutečnosti hodné zvláštního zřetele. Ve vztahu k doplňkové ochraně dle § 14a zákona o azylu žalovaný uvedl, že na území Ukrajiny neprobíhá ozbrojený konflikt, který by pro žalobce představoval jakékoliv ohrožení podřaditelné důvodům vymezeným v § 12 písm. b) zákona o azylu, žalobce nepřísluší k žádné ze skupin osob zranitelných, které by mohly být v rámci Ukrajiny nějak znevýhodněné. Žalovaný nerozporuje zhoršenou bezpečnostní situaci na východní Ukrajině, ovšem nejde o situaci totálního konfliktu. Jedná se o konflikt izolovaný pouze na východní část Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá. Není žádný důvod domnívat se, že by se stav zhoršené bezpečnostní situace panující ve dvou z celkového počtu 24 oblastí, na něž je Ukrajina administrativně rozdělena, rozšířil i do dalších částí země. Konkrétně se jedná o různě intenzivní ozbrojené střety mezi ukrajinskými bezpečnostními složkami a místními separatisty v Doněcké a Luhanské oblasti na východě Ukrajiny při hranicích s Ruskem. Ve zbytku země je bezpečnostní situace nezměněná a stabilní a žalobce se v případě návratu do země původu může případně do těchto oblastí přesídlit.

Obsah žaloby a vyjádření k žalobě

2. Žalobce uvedl, že žalovaný při svém rozhodování nepostupoval v řízení v souladu s platnými právními předpisy zejména v tom smyslu, že nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci podle § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Žalobce se domáhal mezinárodní ochrany, neboť pochází z Doněcké oblasti, obce M. Tato oblast je zasažena válečným konfliktem, přičemž situace

v oblasti stále není stabilní. Většina bojů se v průběhu válečného konfliktu koncentrovala právě do okolí města Doněck, okolí města M., kde boje propukaly značně nepředvídatelně. Tato situace přetrvává do současné doby. Nyní stále přetrvávají přestřelky mezi válčícími stranami a dochází i k obětem na životech. Civilní obyvatelstvo je válečným konfliktem bezprostředně dotčeno, oblast je zásobována humanitární pomocí.

3. Žalobce poukázal na to, že žalovaný konstatoval, že situace v místě původu žalobce je klidnější, avšak na jiném místě napadeného rozhodnutí uvedl, že situace na východě Ukrajiny je stále napjatá, bezpečnostní incidenty se soustřeďují k tzv. linii dotyku, přičemž dochází k častému lokálnímu propuknutí bojů. K napjaté situaci na linii dotyku přispívá fakt, že nedošlo k úplnému stažení těžkých zbraní z linie, ačkoliv se jedná o součást minských dohod. V průběhu první poloviny roku 2017 platilo na linii několik příměří, která byla pravidelně porušována, ať jednou, nebo druhou stranou. Podle vládních i nevládních výročních zpráv se bezpečnostní incidenty vyskytovaly právě v Luhanské a Doněcké oblasti, tedy v oblasti bydliště žalobce. Není tak zřejmé, jak žalovaný dospěl k závěru, že na území Ukrajiny neprobíhá ozbrojený konflikt představující pro žalobce jakékoliv ohrožení, jež by nebylo možné podřadit pod přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 písm. b) a zejména § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.
4. Žalobce namítl, že ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu zcela jednoznačně popsal svoji situaci s tím, že utíká před válečným konfliktem, v zemi původu má obavy o svůj život a přičítá se jeho přesvědčení nastoupit do armády, jak mu ukládá povolávací rozkaz, jenž mu byl již třikrát doručen. Žalobce sice nebyl politicky aktivní, hrozí mu však účast v ozbrojeném konfliktu, čemuž se chce vyhnout. Obává se, že pokud bude nucen vrátit se do země původu, hrozí mu v případě přímé účasti v ozbrojeném konfliktu dokonce smrt. Nelze se tedy ztotožnit s názorem žalovaného, který konstatoval, že nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
5. Žalobce uvedl, že vyjádření žalovaného o účelovosti podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je pouhou spekulací.
6. Žalobce dále namítl, že žalovaný řádně nezkoumal, zda jsou dány podmínky pro udělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany podle § 14, § 14a zákona o azylu.
7. Závěrem žalobce zdůraznil, že zcela jednoznačně popsal svou situaci i důvody opuštění země původu. Pokud nebyl ve správním řízení zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu, měla být tíživá situace žalobce posouzena žalovaným jako okolnost zvláštního zřetele, což mělo vést k udělení azylu z humanitárního důvodu. Žalobce má za to, že žalovaný při správním uvážení překročil meze zákona a že pojem nevyložil příliš úzce (pozn. soudu, žalobce měl patrně na mysli „vyložil příliš úzce“). Poukázal na to, že zákon o azylu blíže nevymezuje, co jsou humanitární důvody, a výklad tohoto pojmu závisí na uvážení žalovaného, přičemž uvážení nemůže být ani příliš široké, ani příliš zužující. Je zřejmé, že smyslem zákona o azylu je posoudit individuálně každou situaci žadatele. Protože v § 14 zákona o azylu není obsažen výčet humanitárních důvodů, ale jejich konkretizace je ponechána na uvážení správního orgánu, je nutné soudně přezkoumat meze tohoto uvážení. S ohledem na výše uvedené žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

8. Žalovaný ve vyjádření k žalobě ze dne 23. 3. 2018 uvedl, že považuje žalobu za nedůvodnou a účelovou. Žalobce žalovanému obecně vytkl, že nepostupoval v souladu s platnými právními předpisy a že nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Ani z dalšího textu žaloby není prakticky seznatelné, jaké konkrétní námitky proti napadenému rozhodnutí žalobce vznesl a v čem konkrétně spatřuje jeho vady. Přestože v dalším textu žalobce sdělil, že pochybení se týká neudělení azylu podle § 12, § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, setrvaly tyto námitky bez jakéhokoliv hmotněprávního přesahu pouze na obecném nesouhlasu a opakování toho, co žalobce sdělil v průběhu správního řízení. Jasným příkladem toho je např. žalobní námitka, že žalobce ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu jednoznačně popsal svoji situaci s tím, že utíká před válečným konfliktem, v zemi původu má obavy o svůj život a nastoupit do armády se přiči jeho přesvědčení. Z daného tvrzení však nevyvodil žádný závěr, natož pak takový, jenž by ukazoval na jakékoli pochybení žalovaného. Navíc zmíněná námitka s uvedeným § 12 písm. b) zákona o azylu ani nijak nesouvisí.
9. Žalovaný dále uvedl, že žalobce v žalobě znovu a bez jakékoli návaznosti pouze upozornil na svou obavu z nástupu do armády a na válečný stav v místě jeho bydliště. Žalovaný však na stranách 6 a 7 napadeného rozhodnutí zřetelně a podrobně vysvětlil, proč obava z nástupu do armády není podřaditelná pod pojem strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Stejně tak bylo žalobci vysvětleno, že pokud přečkal na Ukrajině dobu nejtěžší, tj. v letech 2014 až 2017, pak tím spíš mu nehrozí žádné větší nebezpečí v současné době.
10. Žalovaný uvedl, že námitka žalobce, že mu měl být udělen humanitární azyl, odůvodněná pouze obecným tvrzením o tíživé situaci, neobstojí. Z takového tvrzení totiž není možné zjistit, co konkrétně žalobce žalovanému vytýká, ani v čem konkrétně došlo k překročení mezi správního uvážení. Žalovaný se přitom s důvody pro udělení humanitárního azylu řádně vypořádal na straně 8 napadeného rozhodnutí, kde podrobně zhodnotil jednotlivé podmínky pro udělení humanitárního azylu a vysvětlil, proč jej není možné žalobci udělit.
11. Žalovaný namítl, že tvrzení žalobce, že žalovaný řádně nezkoumal, zda jsou dány podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu, aniž by uvedl cokoliv dalšího, je zcela neprojednatelné.
12. Žalovaný má za to, že žalobce pouze hledá způsob, jak zlegalizovat pobyt na území České republiky. Tuto situaci by však měl řešit v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, nikoliv podle zákona o azylu, neboť poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území České republiky a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003). Žalovaný má napadené rozhodnutí za správné a ve zbytku na něj odkázal. Navrhuje, aby soud žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítl.

Posouzení žalobních bodů

13. Soud ověřil, že žaloba ze dne 14. 12. 2017 byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde tedy o žalobu věcně projednatelnou.

14. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce dne 6. 7. 2017 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany. V rámci poskytnutí údajů k žádosti žalobce uvedl jako jediný důvod jejího podání skutečnost, že chce v České republice zůstat s matkou, jež zde má nějaké pobytové oprávnění. Jako poslední místo bydliště v zemi původu uvedl město M. Do České republiky přicestoval přes Slovensko dne 28. 6. 2017. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jenž proběhl dne 11. 7. 2017 v ruském jazyce za přítomnosti tlumočníka, žalobce uvedl, že jeho matka žije v České republice asi 10 let a má zde trvalý pobyt. Příbuzní žalobce žijí na Ukrajině ve městě M., kde měl i žalobce registrovaný pobyt. Na otázku, proč odjel ze země původu, nedokázal odpovědět. Na Ukrajině třikrát obdržel předvolání na vojenskou správu, na něž nereagoval. Jako další důvod žádosti žalobce uvedl, že nechce jít na vojnu, zabíjet a zahynout kvůli Ukrajině. S matkou na Ukrajině žít nemůže, neboť v jejich městě a regionu není co dělat, situace je tam složitá. Na Ukrajinu se vrátit nechce, neboť má strach, poblíž je bojová fronta. Město M. je ve válečné zóně a je tam ukrajinské vojsko. Kromě zmíněných problémů na Ukrajině jiné problémy neměl. V České republice má žalobce také strýce, který má české státní občanství. Žalobce dále zmínil, že hovoří jen rusky, přičemž rusky mluvící obyvatelstvo je na celém území Ukrajiny utiskováno a je nuceno mluvit ukrajinsky. Žalobce popsal incident, při němž mu ukrajinští vojáci vyhrožovali poté, co k nim promluvil rusky. Ukrajinsky žalobce umí velmi špatně, neboť chodil do ruské školy s omezenou výukou ukrajinštiny. Proti chování vojáků žádnou stížnost nepodal, neboť policie sama mluví ukrajinsky a armáda je nedotknutelná, policie proti vojákům vůbec nezasahuje. Závěrem žalobce uvedl, že vojáci říkají, že pokud neudrží kontrolu nad městem a vstoupí do něj ozbrojenci druhé strany, vyhodí celé město do povětří. Na podporu svých tvrzení žalobce doložil tři fotografie města M., na nichž je zachyceno kontrolní stanoviště ukrajinské armády.
15. Ze správního spisu dále vyplývá, že pro posouzení žádosti žalovaný shromáždil jako podklad informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 25. 7. 2016 o možnosti podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci, informaci Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 3. 8. 2017 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, zprávu České tiskové kanceláře ze dne 2. 11. 2016 „*Na východě Ukrajiny už nejsou podle Porošenka mobilizovaní vojáci*“, výnos prezidenta Ukrajiny č. 411/2016 ze dne 26. 9. 2016 o propuštění do zálohy vojáků vojenské služby podléhajících odvodu během mobilizace, na mimořádné období, povolaných během třetí fáze částečné mobilizace, informaci Ministerstva vnitra ČR ze dne 24. 7. 2017, Ukrajina - Situace v zemi politická a bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 13. 6. 2017, zprávu Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických ze dne 3. 3. 2017 o dodržování lidských práv v roce 2016 – Ukrajina, výroční zprávu Human Rights Watch z roku 2017, výroční zprávu Amnesty International 2016/17 – Stav lidských práv ve světě – Ukrajina, zprávu Freedom House o svobodě ve světě 2017 – Ukrajina.
16. Dalšími podklady pro vydání rozhodnutí byla žádost o udělení mezinárodní ochrany, protokol o pohovoru, kopie cestovního dokladu, kopie tří fotografií, jež žalobce předložil při pohovoru, žádost o odchod do soukromí s kopií smlouvy o nájmu bytu ze dne 7. 7. 2017, informace o bytové jednotce č. 690/805 a informace z cizineckého informačního systému ze dne 30. 6. 2017 – karta žadatele. Žalobce byl s podklady pro vydání rozhodnutí

seznámen dne 27. 9. 2017 za přítomnosti svého zmocněnce. Při tom žalobce doplnil podklady o kopii rozsudku Okresního soudu v Berouně ze dne 7. 1. 2015, kopie výpisu z katastru nemovitostí týkající se nemovitosti matky žalobce, kopii oddacího listu matky žalobce a kopii průkazu o povolení k trvalému pobytu matky žalobce a protokol o převzetí cestovního dokladu. Zmocněnec žalobce uvedl, že žalobce má v České republice zázemí, žijí zde společně jako rodina, přičemž by chtěli předložit doklady, jimiž to prokáží. Tvoří širší rodinu, jsou žalobcovi jediní příbuzní v České republice poté, co na Ukrajině zemřeli žalobcovi prarodiče. Dále zmocněnec uvedl, že doloží doklady o tom, že matka žalobce byla podruhé vdána za bratra jeho manželky. Žalobce byl u nich dvakrát na prázdninách. Když se ženila manželčina sestřenice, tak byli na svatbě. Udržovali širší rodinu v kontaktu už v době, kdy matka žalobce a bratr jeho manželky žili na Ukrajině spolu jako manželé.

17. Soud posoudil žalobu v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“). Tento článek vyžaduje, aby soudy prvního stupně přezkoumávající rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany posuzovaly projednávaný případ dle právního a skutkového stavu ke dni rozhodnutí soudu. Členské státy Evropské unie byly povinny výše uvedený závazek transponovat do vnitrostátního právního řádu do 20. 7. 2015 (viz čl. 51 odst. 1 procedurální směrnice). Vzhledem k tomu, že Česká republika obsah této směrnice netransponovala do svého vnitrostátního právního řádu, ač tak měla nejpozději do 20. 7. 2015 učinit, má ustanovení předmětného článku přímé účinky a užije se na tento případ, protože řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo zahájeno po tomto datu (čl. 52 odst. 1 věta první procedurální směrnice). Procesní pravidla vyplývající z čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice se proto prosadí na úkor § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).
18. Obecné tvrzení žalobce, že v řízení byl porušen § 3 správního řádu, doprovázené parafrází textu tohoto ustanovení, není žalobním bodem ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Dle ustálené judikatury jím je konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované) skutkové tvrzení doprovázené konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Žalobce je povinen vylicit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl žalovaný vůči nim dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spisu, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ tvrzené nezákonnosti (viz rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005 – 58). Na tomto právním názoru setrval rozšířený senát NSS

i v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008 – 78, v němž s odkazem na svůj předchozí, výše citovaný rozsudek potvrdil, že náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje

a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jemu domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymezit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum. Závěry uvedené ve zmíněných rozsudcích byly potvrzeny usnesením rozšířeného senátu NSS ze dne 20. 3. 2018, čj. 10 Azs 65/2017 – 72.

19. Těmto požadavkům ovšem výše uvedené tvrzení žalobce nedostálo, neboť jde pouze o citaci ustanovení právního předpisu, které mělo být porušeno, aniž by žalobce uvedl konkrétní skutečnosti či právní argumentaci, o něž své tvrzení o nezákonnosti rozhodnutí opírá. Není na soudu, aby nahrazoval procesní aktivitu žalobce a dohledával ve správním spisu konkrétní nezákonnosti (viz rozsudek NSS čj. 4 As 3/2008 – 78, bod 31). Za řádně formulované žalobní body lze považovat námitky, byť mnohdy obecné, směřující proti aplikaci § 12 písm. b), § 14, § 14a odst. 1, 2 písm. b), c) zákona o azylu.
20. Podle § 28 odst. 1 a 2 zákona o azylu mezinárodní ochrana se udělí ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Neshledá-li ministerstvo důvody k udělení ani jedné z forem mezinárodní ochrany, odůvodní své rozhodnutí ve vztahu k oběma formám mezinárodní ochrany.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

- a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
- b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje

- a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
- b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,

c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

21. Soud nejprve přezkoumal zákonnost rozhodnutí o neudělení azylu (azylu pro pronásledování a tzv. humanitárního azylu) jakožto privilegované formy mezinárodní ochrany a posléze zákonnost rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany, která je formou subsidiární.
22. Žalobce ve vztahu k azylu pro pronásledování (§ 12 zákona o azylu) namítl, že v případě nuceného návratu do země mu hrozí, že bude povolán do armády k výkonu vojenské služby a nasazen do bojových operací na východě země. Široce etablovaná judikatura dovodila, že tato skutečnost může být v obecné rovině relevantní právě z pohledu azylu jakožto privilegované formy mezinárodní ochrany (§ 12 zákona o azylu). Touto otázkou se podrobně zabýval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 12. 2015, čj. 5 Azs 158/2015 – 24, a to právě ve vztahu k situaci na Ukrajině. V uvedeném rozhodnutí navázal především na rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 26. 2. 2015 ve věci *Andre Lawrence Shepherd* (C-472/13). Soud se proto v návaznosti na stručné výtky obsažené v žalobě zabýval zákonností napadeného rozhodnutí ve vztahu k rozhodnutí o neudělení azylu, přičemž vycházel z právního názoru Nejvyššího správního soudu, resp. Soudního dvora Evropské unie, s nimiž se ztotožnil a neshledal důvod odklonit se od nich.
23. Je třeba předeslat, že branná povinnost je jednou z významných povinností státních občanů ke státu, jehož jsou občany. V době ozbrojeného konfliktu, do něhož je tento stát zavlečen, resp. hrozby konfliktu je tato povinnost ještě významnější a naléhavější. Požadavek státu, aby občan splnil brannou povinnost a případně se z toho titulu i aktivně zapojil v rámci mobilizace do ozbrojeného konfliktu, v němž je ohrožena svrchovanost státu a jeho územní celistvost, je zcela legitimní a nemůže bez dalšího představovat akt pronásledování nebo hrozbu vážné újmy (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 8. 2012, čj. 2 Azs 17/2012 – 44). Azylové právo neposkytuje právní ochranu jednání žadatelů o mezinárodní ochranu, kteří bez relevantních důvodů odpírají státu, jehož jsou občany, splnění své základní povinnosti, tj. podílet se na jeho obraně (při dodržení všech mezinárodněprávních pravidel vedení ozbrojeného konfliktu, zejména těch, které jsou součástí mezinárodního humanitárního práva). V opačném případě by aplikace azylového práva destruovala obranyschopnost cizího státu.
24. Z pohledu aplikace § 12 zákona o azylu je rozhodující, zda žadatel o mezinárodní ochranu má odůvodněný strach z pronásledování pro některý z azylově relevantních důvodů. Pojem pronásledování je definován v § 2 odst. 4 zákona o azylu jako závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování. Uvedené ustanovení je transpozicí čl. 9 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“) a musí být vykládáno v jejím světle. Dle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice může být za pronásledování považováno trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny nebo jednání spadající mezi důvody vyloučení

uvedené v čl. 12 odst. 2 (tj. zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti ve smyslu mezinárodních dokumentů obsahujících ustanovení o těchto zločinech, vážný nepolitický zločin, čin, který je v rozporu se zásadami a cíli OSN uvedenými v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN).

25. Jinými slovy řečeno, mezinárodní ochranu ve formě azylu lze udělit osobě, jestliže se odůvodněně obává, že by mohla být trestně stíhána nebo by jí byl uložen trest z důvodu, že odepře výkon vojenské služby za konfliktu. To ovšem pouze za omezující podmínky, že při výkonu vojenské služby by docházelo ke zločinům proti míru, válečným zločinům, zločinům proti lidskosti. Trestní stíhání v případě odepření vojenské služby za konfliktu, při němž k uvedeným z pohledu mezinárodního práva protiprávním jevům nedochází, nepředstavuje akt pronásledování, a tedy důvod pro udělení azylu. Naopak je zcela legitimní, aby stát, jenž se nachází v konfliktu, vynucoval plnění branné povinnosti a nařízené mobilizace i prostředky trestního práva.
26. V situaci, kdy žalobce v řízení konzistentně a věrohodně uváděl jako jeden z důvodů podání žádosti o mezinárodní ochranu, že se obává povolání k výkonu vojenské služby (obdržel již tři povolávací rozkazy) a především pak nasazení do ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny, bylo povinností žalovaného shromáždit takové zprávy o zemi původu, na jejichž základě by bylo možno posoudit, zda v ozbrojeném konfliktu nedochází k porušování pravidel mezinárodního válečného, resp. humanitárního práva. Žalovaný za účelem zhodnocení charakteru ozbrojeného konfliktu na východě Ukrajiny opatřil jako podklad pro vydání rozhodnutí zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině ze dne 13. 6. 2017. Tato zpráva se vztahuje k období od 16. 2. 2017 do 15. 5. 2017 a je zaměřena na detailní popis stavu bojových operací s tím, že popisuje i excesy, k nimž dochází na obou bojujících stranách. Ze zprávy vyplývá, že přes pokračování diplomatických snah zajistit dodržování tzv. minských dohod, zůstává situace napjatá a nebezpečná. Dochází k usmrcení či zranění civilistů. Malého pokroku bylo dosaženo i při vyšetřování porušení lidských práv (srov. kapitulu III. zprávy). Ze shromážděných zpráv (kromě výše uvedené zprávy jde o zprávy Amnesty International a Human Rights Watch) vyplývá, že ojediněle dochází na obou stranách konfliktu k excesům. Na druhou stranu jsou opakovaně vyhlášována příměří a konflikt je tlumen diplomatickou cestou. Z veřejně dostupných informací je známo, že ačkoliv Ukrajina není smluvním státem Statutu Mezinárodního trestního soudu, učinila dne 17. 4. 2014 a 8. 9. 2015 dvě prohlášení ve smyslu čl. 12 odst. 3 Statutu Mezinárodního trestního soudu, v jejichž důsledku byla tomuto soudu přiznána pravomoc vyšetřovat a stíhat zločiny, k nimž na území Ukrajiny došlo po 21. 11. 2013 (<https://www.icc-cpi.int/ukraine>, dále viz též zprávu Human Rights Watch). Na počátku roku 2015 se přitom zintenzivnilo úsilí o evakuaci osob bydlících v místech, která jsou bezprostředně zasažena boji. Ukrajinské orgány vedou vyšetřování trestných činů, kterých se dopustili příslušníci armády nebo dobrovolnických praporů. Z toho tedy plyne, že Ukrajina jakožto jedna ze stran ozbrojeného konfliktu činí opatření proti tomu, aby bojovými operacemi bylo zasaženo civilní obyvatelstvo, a je připravena stíhat i případné válečné zločiny a zločiny proti lidskosti, resp. umožnit jejich stíhání Mezinárodnímu trestnímu soudu. Je tedy málo pravděpodobné, že by žalobce mohl být v rámci zapojení do bojových operací veden ke spáchání takových zločinů. Za této situace pak bylo na žalobci, aby s dostatečnou přesvědčivostí prokázal, že jednotka, ke které patří (resp. v níž má vykonávat vojenskou službu), provádí nebo v minulosti prováděla operace, které jí byly přiděleny, za takových podmínek, že je vysoce pravděpodobné spáchání činů, jejichž povaha odpovídá činům dle

čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice (viz rozhodnutí Soudního dvora EU ve věci *Shepherd*, body 42 a 43). Ze zpráv o zemi původu nevyplývá, že by všechny vojenské jednotky byly nasazeny do ozbrojeného konfliktu a že by všechny vojenské jednotky páchaly válečné zločiny či zločiny proti lidskosti. Bylo tedy na žalobci, aby prokázal, v jaké vojenské jednotce bude vykonávat vojenskou službu, že se tato vojenská jednotka bezprostředně podílí na bojových operacích na východě Ukrajiny a že v této jednotce v minulosti došlo ke spáchání válečných zločinů nebo zločinů proti lidskosti (nebo je na základě známých skutečností pravděpodobné, že k tomu dojde v budoucnu). Žalobce nicméně ve správním řízení neuvedl žádné konkrétní skutečnosti (ve výše uvedeném smyslu), natož aby je prokázal, pouze obecně uvedl, že hrozí, že bude povolán k výkonu vojenské služby. Z této skutečnosti ovšem nelze dovodit přiměřenou pravděpodobnost, že žalobce bude nucen podílet se při výkonu vojenské služby na páchání válečných zločinů či zločinů proti lidskosti. Případný trest, který žalobci hrozí za nenastoupení vojenské služby, tak nelze objektivně považovat za pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 ve spojení s § 12 zákona o azylu, interpretovaných ve světle čl. 9 odst. 2 písm. e) kvalifikační směrnice.

27. K tomu je navíc třeba uvést, že podle informace Ministerstva vnitra ČR ze dne 24. 7. 2017 o situaci v zemi nebyla v důsledku stabilizace situace na východě Ukrajiny po uzavření tzv. minských dohod vyhlášena v roce 2016 ani v roce 2017 žádná další mobilizace (srov. výnos prezidenta Ukrajiny ze dne 26. 9. 2016) a podle ukrajinských představitelů se o ní nadále ani neuvažuje. V prohlášení ze dne 2. 11. 2016 prezident Ukrajiny sdělil, že v současné době na východoukrajinské frontě (linii dotyku) již nejsou žádní mobilizovaní vojáci, ale pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády. Vojáci základní vojenské služby, jež je za stanovených podmínek povinná pro muže ve věku mezi 18 až 27 lety, nesmí být povoláni do oblasti bojů na východě země. Z uvedeného plyne, že není vůbec pravděpodobné, že by žalobci hrozilo povolání k výkonu vojenské služby (s výjimkou výkonu základní vojenské služby), natož že by byl nasazen do bojů v rámci konfliktu, tím méně, že by byl zapojen do páchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti. Stručně řečeno, žalobci nehrozí pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. Žalobní bod je nedůvodný.
28. Žalobce dále namítl, že žalovaný řádně nezkoumal, zda jsou splněny podmínky pro udělení tzv. humanitárního azylu ve smyslu § 14 zákona o azylu, přičemž žalobcem tvrzené okolnosti měly být vyhodnoceny jako případ hodný zvláštního zřetele. K tomu soud uvádí, že humanitární azyl dopadá toliko na závažné situace hodné zvláštního zřetele jako např. udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou (viz rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, čj. 2 Azs 8/2004 – 55, dále též usnesení NSS ze dne 8. 4. 2016, čj. 6 Azs 34/2016 – 30). Žalovaný u humanitárního azylu jako u jediné subformy mezinárodní ochrany přistupuje ke správnímu uvážení. Vyplývá to ze samotného znění § 14 zákona o azylu. Zatímco přezkum výkladu a aplikace neurčitého právního pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ podléhá plnému soudnímu přezkumu (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 22. 4. 2014, čj. 8 As 37/2011 – 154, a rozsudek ze dne 21. 3. 2018, čj. 6 Azs 6/2018 – 33), výkon správního uvážení lze podrobit toliko omezenému soudnímu přezkumu, a to z toho pohledu, zda správní orgán nezneužil správní uvážení nebo nevykročil z jeho mezí. Žalovaný je při své úvaze limitován toliko dodržením příslušných procesních předpisů (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2003, čj. 3 Azs 12/2003 – 38) a obecným zákazem libovůle (srov. rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2003, čj. 4 Azs 31/2003 – 64). Za další požadavek kladený na řádný výkon správního

uvážení lze považovat, aby byla zachována zákonnost rozhodnutí a aby při používání správního uvážení nedocházelo k neodůvodněným rozdílům. V případě, že jsou výše stanovené požadavky na správní uvážení dodrženy, lze dojít k závěru, že nedošlo ke zneužití správního uvážení ani vykročení z jeho mezí.

29. Ačkoliv se žalobce v průběhu správního řízení výslovně nedomáhal udělení humanitárního azylu, žalovaný se zabýval aplikací § 14 zákona o azylu na straně 8 napadeného rozhodnutí. Z jeho postupu neplyne, že by porušil procesní předpisy, úvaha nevykazuje ani známky libovůle, je srozumitelná. Žalovaný vzal v potaz zdravotní stav žalobce, jeho rodinnou situaci a socioekonomické zázemí. Výslovně (byť v jiných pasážích rozhodnutí) poukázal na to, že přání žalobce zůstat na území České republiky ani snaha o sloučení s jeho matkou nejsou z hlediska mezinárodní ochrany významnými okolnostmi. Zabýval se tedy hledisky, která jsou pro udělení humanitárního azylu relevantní. Výtka žalobce směřující k překročení mezí správního uvážení není opodstatněná. Stejně tak výklad neurčitého právního pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ je v souladu s ustálenou judikaturou a soud neshledal důvod pro jeho korekci. Klade-li žalobce důraz na tíživost své situace v zemi původu, kterou ovšem v žalobě blíže nespecifikuje, je třeba uvést, že právě složitá ekonomická situace v zemi původu je nejčastější příčinou legální i nelegální migrace do rozvinutějších států, rozhodně tedy nejde o důvod hodný zvláštního zřetele. Žalobní bod je nedůvodný.
30. Další žalobní bod se týká aplikace § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu na žalobcův případ a je důvodný. Byť žalobce v této souvislosti odkázal též na písm. b) téhož ustanovení, nezmínil žádnou konkrétní skutkovou okolnost ani právní argumentaci, proč by mu mělo v zemi původu hrozit mučení nebo nelidské či ponižující zacházení. Jeho další tvrzení souvisí právě jen s vážným ohrožením života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Žalobce uvedl v průběhu správního řízení jako důvod pro podání žádosti o mezinárodní ochranu mimo jiné i to, že má strach vrátit se do země původu, neboť poblíž místa jeho bydliště, města M. v Doněcké oblasti, je válečná zóna. V projednávané žalobě pak žalovanému vytkl, že ačkoliv v napadeném rozhodnutí citoval zprávy o zemi původu, podle nichž právě v Doněcké a Luhanské oblasti dochází k bojům, dospěl k závěru, že žalobce není ohrožen vážnou újmu ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. V řízení bylo prokázáno, že žalobce žil na Ukrajině ve městě M. v Doněcké oblasti, jak již bylo zmíněno. Soud předesílá, že doplňkovou ochranu lze žadateli přiznat jen za podmínky, že existuje skutečné nebezpečí vážné újmy. Spojení „skutečné nebezpečí“ souvisí s otázkou pravděpodobnosti, že se obava z vážné újmy naplní, a s požadovaným důkazním standardem. Podstatu testu reálného nebezpečí vymezil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, čj. 2 Azs 71/2006 – 82: *„Reálným nebezpečím (srov. rovněž § 14a odst. 1 zákona o azylu, jež užívá ve stejném významu slovní spojení „skutečné nebezpečí“) nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho... Ani test „reálného nebezpečí“ ale nedosahuje intenzity trestního standardu „nade vši pochybnost“, ani důkazního standardu užívaného v zemích common law v civilních věcech („vyšší pravděpodobnost že ano, než že ne“ [balance of probabilities]).“*

31. Podle zprávy Ministerstva vnitra ČR ze dne 24. 7. 2017 o situaci na Ukrajině se sice politická a bezpečnostní situace v zemi v letech 2015 a 2016 stabilizovala, ale v okolí tzv. linie dotyku, hranice mezi územím kontrolovaným povstalcí z Luhanské a Doněcké oblasti a ukrajinskou armádou, stále dochází k bezpečnostním incidentům. Od znatelného snížení síly bojů v říjnu 2015 dochází k častému lokálnímu propuknutí bojů právě na linii dotyku. K napjaté situaci zde přispívá fakt, že nedošlo k úplnému stažení těžkých zbraní z linie, ačkoliv se jedná o součást minských dohod. V průběhu první poloviny roku 2017 platilo na linii několik příměrů, která byla pravidelně porušována. Většinou se boje koncentrovaly do okolí klíčových míst, např. bezprostředního okolí města Doněck, okolí města M., a propukaly značně nepředvídatelně. Charakter bojů zůstává ovlivněn oblastí a kromě ostřelování z těžkých zbraní včetně tanků se objevovaly časté přestřelky mezi válčícími stranami i kvůli obecné blízkosti válčících stran. Podle výroční zprávy Human Rights Watch z roku 2017 byly potyčky a výměny dělostřelecké palby během roku na východní Ukrajině stále frekventované. Boje si vyžádaly četné oběti nejen mezi bojovníky na obou stranách, ale také mezi civilisty. Soud k tomu dodává, že i podle obecně dostupných zpráv se v současné době bojuje prakticky po celé linii fronty, přičemž nejtvrďší střety jsou hlášeny z města H., z okolí Doněcka a z předměstí M. (viz zpráva ze dne 22. 5. 2018 na zpravodajském serveru www.idnes.cz, těžké boje u M. propukly i v březnu 2017).
32. Přestože se Ukrajina ke dni vydání napadeného rozhodnutí (ani ke dni vydání tohoto rozsudku) nenacházela ve stavu tzv. totálního konfliktu – tj. situaci, že již pouhá přítomnost osoby v kterékoliv části území této země ji vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity (shodně viz usnesení NSS ze dne 15. 1. 2015, čj. 7 Azs 265/2014 – 17), žalobce prokázal dostatečnou míru individualizace, tj. že on osobně by mohl být vystaven jako civilista útoku v rámci probíhajícího ozbrojeného konfliktu, neboť jeho bydliště se nachází v místě zasaženém boji (resp. v dosahu tzv. linie kontaktu). Potvrzují to jak zprávy o zemi původu, tak obecně dostupné zprávy. Žalovaný tedy pochybil, když na straně 10 a 11 napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobci v souvislosti s ozbrojeným konfliktem nehrozí vážná újma podle § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona azylu. Žalovaný sice připustil, že podle zpráv o zemi původu je na východě Ukrajiny zhoršená bezpečnostní situace (a to ve 2 z celkem 24 oblastí), ale odkázal na usnesení NSS ze dne 15. 1. 2015, čj. 7 Azs 265/2014 – 17, s tím, že situaci nelze klasifikovat jako totální konflikt. Přitom však naprosto ignoroval skutečnost, že se bydliště žalobce nachází v místě bojů. Citované závěry Nejvyššího správního soudu se týkají především obyvatelstva, jež žije mimo východní Ukrajinu, tedy mimo oblast zasaženou boji. Jinými slovy, závěry nelze vztáhnout na postavení žalobce, jehož bydliště se nachází blízko linie kontaktu a v minulosti v něm probíhaly boje. Žalovaný měl vzít v úvahu, že žalobcovo bydliště se nachází v jedné ze dvou oblastí zasažených boji, v blízkosti bojové linie, a se zřetelem na tuto skutečnost měl posoudit, zda existuje skutečné nebezpečí, že by se žalobce mohl státu v Mariupolu obětí svévolného násilí. Na to však žalovaný zcela rezignoval a přistoupil k žalobcovu případu shodně jako k žádostem jiných ukrajinských občanů, kteří nemají bydliště v žádné z oblastí zasažených boji. Rozhodnutí žalovaného je tak nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

Pakliže nebude možné na základě podrobných a aktuálních zpráv o rozsahu bojů v okolí M. dospět k závěru, že neexistuje skutečné nebezpečí vzniku vážné újmy, pak bude na žalovaném, aby opět na podkladě specificky zaměřených zpráv o zemi původu zvážil, zda žalobce může využít možnosti vnitřní ochrany. Tvrzení žalovaného obsažené

v napadeném rozhodnutí, že to možné je, je rovněž nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť není zřejmé, na základě jakých informací a úvah k tomuto lakonickému závěru dospěl. V této souvislosti je třeba poukázat na to, že užití konceptu vnitřní ochrany předpokládá, že žalovaný přesně vymezí území, na němž může žalobce využít možnosti vnitřní ochrany a odůvodní, že mu na tomto území nehrozí nebezpečí vážné újmy, může se bezpečně a legálně na toto území dopravit (a bude zde přijat) a je možné po něm spravedlivě požadovat, aby se přemístil na toto území (za účelem toho je třeba posoudit, jakými právními a faktickými podmínkami se vyznačuje pobyt takových osob na daném území, např. zda by s ohledem na životní podmínky vnitřních uprchlíků nebyl porušen zákaz mučení a nelidského či ponižujícího zacházení). Nad žádným z těchto aspektů se žalovaný v napadeném rozhodnutí nezamyslel, takže jeho závěr o možnosti řešit situaci žalobce právě vyhledáním vnitřní ochrany je předčasný. K nepřezkoumatelnosti rozhodnutí ve věci neudělení doplňkové ochrany z důvodu nezohlednění dostupnosti vnitřní ochrany v zemi původu přihlédl soud i bez námítky (viz usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 8. 3. 2011, čj. 7 Azs 79/2009 – 84). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí v této části totiž bránila soudu ve věcném posouzení žalobního bodu, že v případě návratu žalobce do země původu mu hrozí skutečné nebezpečí ve smyslu § 14a odst. 1, 2 písm. c) zákona o azylu.

Závěr a rozhodnutí o náhradě nákladů řízení

33. Vzhledem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a to v části týkající se rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany. V této souvislosti je třeba poukázat na to, že rozhodnutí o neudělení azylu a rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany jsou samostatné, na sobě nezávislé výroky, což znamená, že pokud soud shledal rozhodnutí nezákonným pouze ve vztahu k rozhodnutí o doplňkové ochraně, resp. řízení zatíženo vadou mající vliv na zákonnost pouze výroku o doplňkové ochraně, zruší rozhodnutí pouze v části týkající se neudělení doplňkové ochrany a ve vztahu k rozhodnutí o neudělení azylu žalobu zamítne (viz rozhodnutí rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 5. 2006, čj. 8 Azs 21/2006 – 164, a na něj navazující rozsudek NSS ze dne 27. 9. 2012, čj. 4 Azs 17/2012 – 29).
34. Soud tedy zrušil na základě § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného v části, v níž bylo rozhodnuto o neudělení doplňkové ochrany (§ 14a a § 14b zákona o azylu), a v tomto rozsahu věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Doplňková ochrana je jednotným institutem, který zahrnuje jak důvod upravený v § 14a zákona o azylu, tak důvod upravený v § 14b téhož zákona. Rozhodnutí tak není možno zrušit pouze ve vztahu k rozhodnutí dle § 14a zákona o azylu, nýbrž ve vztahu k rozhodnutí o doplňkové ochraně jako celku (tj. § 14a a § 14b zákona o azylu). Ve zbytku je žaloba nedůvodná, a soud ji proto zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
35. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Soud tímto rozhodnutím nepředjímá, jak má žalovaný ve věci doplňkové ochrany rozhodnout, neboť přiznání doplňkové ochrany záleží na řadě aspektů, na něž soud výše poukázal, nicméně žalovaný se jimi doposud dostatečně nezabýval, takže k nároku žalobce na udělení doplňkové ochrany nemohl soud zaujmout jednoznačné stanovisko, neboť by tím nahrazoval činnost správního orgánu, což není účelem soudního přezkumu správních rozhodnutí.

36. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Žalobce byl v řízení úspěšný pouze z jedné poloviny (co do rozhodnutí o doplňkové ochraně, ve vztahu k rozhodnutí o azylu byl neúspěšný), a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení žádný z účastníků.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 7. června 2018

Tomáš Kocourek v. r.
soudce